

3. Пустовіт Ж. М. Поняття, зміст та гарантії реалізації права на працю в Україні. *Вісник Академії адвокатури України*. 2012. № 3. С. 171–172.

4. Яцкевич І. Конституційно-правові основи юридичних гарантії реалізації права на працю в сучасних умовах. *Публічне право*. 2015. № 3. С. 388–395.

МІСЦЕ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ХАРТІЇ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У РОЗВИТКУ МУНІЦИПАЛЬНОЇ ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ

Худик В. Г.

*студентка II курсу юридичного факультету
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
м. Харків, Україна*

Постановка проблеми. Міська та регіональна демократія (*муниципальна демократія*) є фундаментальними надбаннями людства, важливими елементами у процесі становлення, функціонування та розвитку сучасних держав світу. Важливе джерело забезпечення такої демократії становить Європейська хартія місцевого самоврядування, адже саме вона встановлює основні гарантії та базові засади існування низової демократії. Проте попри великий ступінь уваги юридичної спільноти до Європейської хартії місцевого самоврядування, питання про її місце у розвитку муніципальної демократії України залишається ще не достатньо дослідженим, а її норми не впроваджено на належному рівні до законодавства України.

Виклад основного матеріалу.

15 липня 1997 року Європейська хартія місцевого самоврядування була ратифікована в Україні, а вже 1 січня 1998 року набрала чинності на території нашої держави [1]. Саме з цього моменту де-юре Хартія стала невід'ємною частиною та одним з найважливіших джерел правового регулювання місцевого самоврядування України. Водночас де-факто питання впровадження Хартії як важливого етапу розвитку муніципальної демократії України і досі залишається відкритим.

Так, Верховна Рада України ратифікувала Хартію у 1997 році, а її офіційний переклад та опублікування було здійснено лише у 2002 році [2, с. 4]. Це практично нівелювало чинність Хартії на п'ять років та

унеможливило її застосування на території України. Фактично жоден орган державної влади, в тому числі і судовий, не мав змоги здійснювати посилання на положення цього міжнародного договору.

Після офіційного опублікування перекладу тексту виникли нові проблеми, пов'язані із імплементацією Хартії у національне законодавство. До таких проблем належать: високий рівень правового нігілізму, низький показник правової свідомості громадян, у тому числі й посадових осіб в органах державної влади та органах місцевого самоврядування. Невирішеними на даний момент є і питання організації, правової та фінансово-економічної самостійності територіальних громад [2, с. 5].

Як стверджує К. Попова: «Причинами, що його уповільнюють впровадження, продовжують залишатися відсутність достатньої інституційної бази, слабкість прогнозування результатів реформ, що впроваджуються, наявність затяжного перехідного періоду цих реформ, їх дуже слабкий інформаційний супровід» [3, с. 292]. Серед причин, пов'язаних із проблемами впровадження Хартії, чільне місце займають також традиційна бюрократизація та безсистемність.

Як бачимо, у процесі впровадження Європейської хартії місцевого самоврядування виникають чисельні проблеми, розв'язання яких є неможливим без попереднього вирішення причин такого уповільнення. Проте наявність великої кількості проблем також є доказом активних спроб впровадження Хартії у систему національного законодавства з метою розвитку муніципальної демократії та впровадження європейської моделі місцевого самоврядування.

Висновок. На сьогодні питання прогресу міської та регіональної демократії України із впровадженням Європейської хартії місцевого самоврядування залишається неоднозначним. Хоча Європейська хартія місцевого самоврядування займає важливе місце у розвитку муніципальної демократії в Україні. Для її подальшого впровадження у наш час здійснюють наступні перетворення: створення спроможних територіальних громад шляхом їх добровільного об'єднання, здійснення реформування системи місцевого самоврядування тощо. Також наявність великої кількості проблем, пов'язаних із імплементацією Хартії, не лише свідчить про уповільнення реформ децентралізації у державі, але і є показником тощо, що Хартія вже займає важливе місце у законодавстві України. А спроби впровадження Хартії свідчать про зусилля з боку нашої державою долучитися до європейської моделі муніципальної демократії.

Література:

1. Європейська хартія місцевого самоврядування: від 15.10.1985 р. оф.переклад. Дата оновлення: 16.11.2009. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036 (дата звернення: 04.09.2020).
2. Трояновський В.В. Європейська хартія місцевого самоврядування як фундамент розвитку місцевої демократії в державах Європи. С. 1–7. URL: http://academy.gov.ua/ej/ej10/doc_pdf/Тroyanovsky.pdf.
3. Попова К. Теоретизація основ місцевого самоврядування в аспекті сучасних управлінських реформ *Ефективність державного управління*. 2016. Випуск 4 (49). Частина 1. С. 290–297.

ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ ЯК ДЖЕРЕЛА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА

Шамрай В. В.

доктор юридичних наук,

доцент кафедри конституційного права

Інституту права

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

м. Київ, Україна

Основним джерелом конституційного права переважної більшості держав світу на сучасному етапі становлення та розвитку глобального (транснаціонального) конституціоналізму є конституція як нормативно-правовий акт найвищої юридичної сили в межах національної системи права. Загалом в світі чинними є більше 200 конституцій, а також існує понад 300 конституцій суб'єктів федерацій і автономних утворень [3].

Варто погодитись із позицією А. Т. Назарко, відповідно до якого джерело конституційного права являє собою створену або санкціоновану державою правову форму існування конституційно-правових норм, яка передбачена законодавством України [1].

Однак слід відзначити особливий статус Конституційного Суду України, який створений та функціонує на підставі основного закону держави.

Конституційний Суд України вирішує питання про відповідність Конституції України законів України та у передбачених цією Конституцією випадках інших актів, здійснює офіційне тлумачення Конституції України, а також інші повноваження відповідно до Конституції.

Термін «правова позиція» не має офіційного закріплення в Україні, але неодноразово вживався самим Конституційним Судом при посиланні на аргументацію у раніше прийнятих рішеннях. У статті 92